

FORSLAG TIL EVALUERINGSSKJEMA – PRAKTISK FERDIGHET

VURDERING AV INTRAMUSKULÆR INJEKSJONSTEKNIKK AV VAKSINE I DELTAMUSKELEN I OVERARMEN¹

Praktisk kompetanse i vaksineringsmåten må trenes og evalueres lokalt. Helsedirektoratet har laget forslag til et evalueringsskjema for den praktiske ferdigheten intramuskulær injeksjonsteknikk av vaksiner i deltamuskelen i overarmen. Dette skjemaet kan brukes for virksomhetsledere og andre som trenger å evaluere nåværende eller fremtidige vaksinatørers praktiske kompetanse. Evalueringen må følges opp med samtale og tilbakemelding som fremmer læring.

Evalueringen kan skje med en frivillig person som "spiller" person som skal vaksineres (men som ikke får injeksjon) eller i en reell vaksineringssetting med komplett prosedyre.

Før skjemaet brukes må den som skal evaluere tenke igjennom:

- Hvordan vil en god prestasjon se ut?
- Hvilken type prestasjon er god nok?
- Hvordan kan jeg gi god læringsfremmende tilbakemelding til vaksinatøren etter evalueringen, uavhengig av hvilket nivå de er på?
- Hva kan gjøres av opplæringstiltak for vaksinatører dersom de trenger mer trening/kompetanse?

Læringsmål som evalueringen delvis eller helt dekker (læringsmål knyttet til modul 3, 4 og 5 i nasjonal vaksineringsopplæring)

- Etter fullført opplæring skal deltagerne ha god kunnskap om rutiner for bruk av smittevernutstyr ved koronavaksineringsopplæring.
- Etter fullført opplæring skal deltagerne ha god kunnskap om kontraindikasjoner til koronavaksineringsopplæring og forsiktighetsregler hos spesielle pasientgrupper, herunder svært skrøpelige og syke personer, personer med infeksjonssymptomer, gravide og ammende, personer med immunsvikt, personer som bruker blodfortynnende medisiner og personer med tidligere allergisk reaksjon.
- Etter fullført opplæring skal deltagerne ha kunnskap om hvordan man skal kommunisere med personen som skal ha vaksiner, før, under og etter at vaksinen settes; herunder informasjon om prosedyren, svare på spørsmål og skape trygghet.
- Etter fullført opplæring skal deltagerne ha god kunnskap om utstyret som benyttes under vaksinasjon, inkludert at adrenalin skal være tilgjengelig, og hygieniske prinsipper (håndhygiene og hånddesinfeksjon).

¹ Løst basert på prinsipper for vurdering av klinisk kompetanse slik som objektiv strukturert klinisk eksaminasjon (OSKE). Prinsippene til mini-CEX kan også benyttes, se her for validert skjema: [Mini-CEX - CAME - NTNU](#)

- Etter fullført opplæring skal deltagerne kunne vurdere innstikksted og velge riktig kanyle for injeksjon.
- Etter fullført opplæring skal deltagerne ha god kunnskap om riktig intramuskulær injeksjonsteknikk for koronavirusvaksinen og tiltak som må gjøres for å sikre at vaksinen blir deponert i muskelen, herunder håndgrep, kanylengde og vinkel på kanyle.
- Etter fullført opplæring skal deltagerne ha kunnskap om hvordan man skal kommunisere med personen som har fått vaksine, inkludert å gi informasjon om mulige bivirkninger, rutiner for kontakt med helsetjenestene ved moderate/alvorlige bivirkninger og informasjon om neste dose.

Utstyr som trengs

Standardutstyr for vaksinerings:

- Hånddesinfeksjonsmiddel
- Steril spritserviett/wipe
- Risikoavfallsbeholder
- Ferdig opptrukket sprøyte med kanyle
- Kanyler i forskjellige størrelser
- Bomullsdotter og tape
- Adrenalin og injeksjonsutstyr

Annet – tilpass til lokale behov: Fks aktuelt smittevernutstyr, telefon, PC, informasjonsmateriell, søppeldunk

Den som skal evalueres får vite:

Det er en situasjon hvor jeg skal vurdere deg, men det er også en lærings situasjon. Jeg ønsker å bidra til at du blir så kompetent som mulig som vaksinator.

Gjør klart til vaksinerings og gjennomfør prosedyren slik som du ville gjort i en reell setting. Sørg for at du har alt utstyret du trenger.

Jeg skal observere deg mens du gjør prosedyren og etterpå snakker vi sammen om hvordan det gikk og om det er ting du kan forbedre.

Vurderingsskjema – kan tilpasses fritt til lokale forhold

Navn på den som evalueres:

Dato:

Kompetanseelement	Ikke relevant	Tilfredsstillende gjennomført	Ikke tilfredsstillende gjennomført	Kommentar
Introduksjon og informasjon				
Ønsker personen velkommen og introduserer seg selv				
Sjekker identitet på personen (navn og personnummer)				
Spør om relevante kontraindikasjoner eller elementer som vil påvirke prosedyren: tidligere reaksjon på vaksine, allergi, sykdomsfølelse og annet				
Klargjøring				
Har alt utstyret klart				
Sjekker at riktig vaksintype er klar til personen, at det er riktig dose og ikke feil ved sprøyte				
Bruker riktig smittevernutstyr (dersom det er aktuelt ut i fra kontekst)				
Gjennomfører hånddesinfeksjon i 30 sekunder				
Intramuskulær injeksjonsteknikk				
Avdekker arm, undersøker innstikkstedet				
Velger korrekt kanyle for intramuskulær injeksjon				
Desinfiserer med steril spritserviett, lufttørker lenge nok				
Demonstrerer korrekt teknikk for intramuskulær injeksjon, herunder stramming av hud, riktig				

innstikksted, riktig vinkel, injiserer medikamentet adekvat, slipper håndgrep etter at kanylen er ute, setter på bomullsdott og tape				
Kaster utstyret direkte i risikoavfallsboks				
Etter at prosedyren er ferdig				
Gir adekvat informasjon om mulige bivirkninger og hvordan personen forholder seg (kontakt med helsetjenestene, melderutiner)				
Gir adekvat informasjon om neste dose, dersom aktuelt				
Sørger for at personen blir observert i minst 20 minutter				
Journalfører og registrerer i SYSVAK på adekvat måte				
På oppfølgende spørsmål kan vaksinatøren gjøre rede for rutiner for medisinsk beredskap og prosedyre ved anafylaksi				
Generelt				
Viser god kontakt med personen som skal ha vaksine og kommuniserer adekvat				
Forklarer før og under prosedyren hva som gjøres				
Skaper trygge rammer for personen				

Totalevaluering

Dato og signatur	Tilfredsstillende kompetanse	Ikke tilfredsstillende	Tilbakemelding gitt